

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ.क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग एकेएम-८८०३
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९२
३	प्रसारित करणारी संस्था/विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.५ असलेल्या जमिनीत मुगाची लागवड करावी.
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि.ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अनु. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग . टी ए आर एम -२
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९२
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.५
५	हवामान	पुर्व विदर्भाकरिता रब्बी लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा दुसरा आठवडा
७	प्रति एकर बियाणे	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचुन नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि. ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता

		<p>भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसतादृङ्गणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	८५- ९० दिवस
१०	उत्पादकता	१० - १२ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● पसरट वाढ, हिरवेखोड ● शेंग सरळ व टोकावर निमुळती ● प्रकाशास असंवेदनशिल ● १०० दाण्याचे वजन - ३.० ते ३.३ ग्रॅम ● भुरी रोगास प्रतिकारक
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - टी ए आर एम -१८
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९४
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.५ .
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टर द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचुन नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि. ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १०

		<p>लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसतादृङ्गणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	६८- ७० दिवस
१०	उत्पादकता	१० - १२ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● मध्यम पसरट वाढ , प्रकाश असंवेदनशिल ● मध्यम जाडसर चकाकणारा दाणा ● १०० दाण्याचे वजन - ३ ते ४ ग्रॅम ● भुरी रोगास प्रतिकारक्षम.
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - टी ए आर एम - १
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	१९९५
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.५
५	हवामान	मध्य व दक्षिण भारत विभागात रब्बी लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	नोव्हेंबरचा पहीला आठवडा
७	प्रति एकर बियाणे	५ ते ६ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, सिफंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि.ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता

		<p>भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसताक्षणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	<p>८०- ९२ दिवस (दक्षिण भारत विभाग)</p> <p>५-१०५ दिवस (मध्य भारत विभाग)</p>
१०	उत्पादकता	९ - १० (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्ट्ये /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● पसरट वाढ ,दाणा लहान व चकाकणारा ● प्रकाशास असंवेदनशिल ● १०० दाण्याचे वजन - ३ ते ३.५ ग्रॅम ● भुरी रोगास प्रतिकारक्षम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - पीकेव्ही मुग-८८०२ (एकेएम-८८०२)
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०००
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	४ ते ५ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टर द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि. ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी

		<p>फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसताक्षणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	५७- ६८ दिवस
१०	उत्पादकता	१० -११ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्ट्ये /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● सुरुवातीच्या वाढीस जोमदार ● जाडसर चकाकणारा दाणा ● खोडावर व फांद्यावर लालसर छटा ● डाल उतारा ८३ टक्के , ● शिजण्याचा वेळ १५ मिनिटे ● १०० दाण्याचे वजन - ४-५ ग्रॅम ● भुरी रोगास प्रतिकारक्षम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - टि. ए. पी.- ७
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०००
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६.५ ते ७.५
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	४ ते ५ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि. ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि.ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३०

		<p>ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसतादृग्णीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	५७- ६८ दिवस
१०	उत्पादकता	१० -११ (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्ट्ये /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● हिरवा चकाकणारा दाणा ● सुरवातीस जोमदार वाढ ● डाळ उतारा - ८३ टक्के , ● शिजण्याचा वेळ - १५ मिनिटे ● १०० दाण्याचे वजन - ४ ग्रॅम
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अनु. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - पीकेव्ही ग्रीन गोल्ड (एकेएम-९९११)
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२००७
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामु ६. ५ ते ७.५
५	हवामान	खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	४ ते ५ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें. मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र, स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि.ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १० ते

		<p>१५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.</p> <p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसतादक्षणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	६४- ७२ दिवस
१०	उत्पादकता (क्वि./ हे.)	१० -१२
११	वाणाची वैशिष्ट्ये /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● परिपक्व अवस्थेत न लोळणारा ● मध्यम चकाकणारा दाणा ● डाल उतारा ८१-८२ टक्के , ● शिजण्याचा वेळ १४ मिनिटे ● १०० दाण्याचे वजन - ३ ते ४ ग्रॅम ● भुरी रोगास मध्यम प्रतिक
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला

अ. क्र.	तपशिल	
१	पीक आणि वाणाचे नाव	मुग - पीकेव्ही एकेएम-४ (एकेएम ९९०४)
२	प्रसारित केल्याचे वर्ष	२०११
३	प्रसारित करणारी संस्था / विद्यापीठ	डॉ. पं. दे क. वि. अकोला
४	जमीन	मध्यम ते भारी जमीन, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी,
५	हवामान	मध्य व दक्षिण भारत विभागात खरीप लागवडीस योग्य
६	पेरणी /लागवडीचा कालावधी	जुनचा दुसरा ते जुलैचा पहीला आठवडापर्यंत
७	प्रति एकर बियाणे	४ ते ५ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
अ	लागवडीचे / पेरणीचे व्यवस्थापन	दोन ओळीतील अंतर ३० ते ४५ व दोन झाडातील अंतर १० सें.मी.
ब	खत व्यवस्थापन	२०:४०:२० किलो नत्र,स्फुरद व पालाश/हेक्टर लागवडीच्या वेळी द्यावे.
क	पाणी व्यवस्थापन	-
ड	कीड व्यवस्थापन	रस शोषण करणा-या कीडी (मावा, फुलकिडे, तुडतुडे व पांढरी माशी) पेरणीचे वेळी फोरेट १० टक्के दाणेदार, १० किलो प्रति हेक्टरी द्यावे. पाने खाणा-या अळ्या : कीडी (तंबाखुची पाने खाणारी अळी, हिरवी उंट अळी, स्फिंजीड अळी) ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. पीकावरील अंडी अवस्था (विशेषतः स्फोडोप्टेरा) व मोठ्या अळ्या वेचून नष्ट कराव्या.
इ	रोग व्यवस्थापन	भुरी : हा रोग दिसताक्षणी पेन्कोझोल ५. ५ मि.ली. किंवा डिनोकॉप १० मि.ली. किंवा ट्रायडेमॉफ ५ मि.ली. किंवा पाण्यात मिसळणारे गंधक ३० ग्रॅम, १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आवश्यकता भासल्यास १० ते १५ दिवसांनी दुसरी फवारणी करावी.

		<p>मुळकुज : पेरणीपूर्वी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम व ट्रायकोडर्मा या जैविकाची ४ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीज प्रक्रिया करावी.</p> <p>केवडा : रोगट झाडे दिसताक्षणीच जाळून नष्ट करावीत. रोगांचा प्रसार पांढरी माशी या किडीद्वारे होत असल्यामुळे किडीच्या व्यवस्थापनाकरिता आंतरप्रवाही किटकनाशकांची फवारणी करावी.</p>
९	पिकाचा कालावधी	६५-७० दिवस
१०	उत्पादकता	९ - १० (क्वि./ हे.)
११	वाणाची वैशिष्टे /विशेष गुणधर्म	<ul style="list-style-type: none"> ● खरीप लागवडीस योग्य ● मध्यम जाड दाणे, भुरकट हिरव्या रंगाचा दाणा ● १०० दाण्याचे वजन - ३.१ ग्रॅम ● बहुरोग प्रतिकारक्षमता
१२	वाणासंबंधी छायाचित्रे	